

Warszawa, 24 maja 2022 roku

Sprawa: Odpowiedź na petycję

Znak sprawy: DD3.056.10.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani

Odpowiedź na petycję

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z 17 lutego 2022 r.¹, w sprawie zmiany przepisów dotyczących rozliczenia wdów (wdowców) oraz ich dzieci, w związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie PIT² w roku ubiegłym, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Przedmiot petycji

Przedmiotem petycji jest żądanie zmiany przepisów podatkowych dotyczących rozliczenia wdów (wdowców) oraz ich dzieci, w związku ze zmianami wprowadzonymi ustawą z 29 października 2021 r.³ Żądana zmiana przepisów prawa miałaby polegać na:

1. przywróceniu prawa do kwoty wolnej od podatku w wysokości 30 000 zł. dla małoletniego dziecka (sieroty) lub jego żyjącego rodzica (matki lub ojca), co odpowiada niższemu opodatkowaniu o kwotę 5 100 zł, jakie przysługuje każdemu innemu niż sierota lub wdowa/wdowiec podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych bez względu na wysokość osiągniętych dochodów.

¹ Wpływ petycji do Ministerstwa Finansów 24 lutego 2022 r.

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), zwana jako „ustawa PIT”.

³ Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105, z późn. zm.).

2. możliwości opodatkowania rodzica będącego wdową lub wdowcem z małoletnim dzieckiem, otrzymującym dochody z renty rodzinnej, na takich samych zasadach, które przysługują małżonkom.
3. zrównaniu praw podatkowych sieroty z dzieckiem rodziców rozwiedzionych, w zakresie opodatkowania uzyskiwanych przez nich dochodów, tj. odpowiednio z renty rodzinnej (sierota) oraz alimentów (dziecko rodziców rozwiedzionych), poprzez zwolnienie z opodatkowania podatkiem PIT renty rodzinnej otrzymywanej przez sieroty, na zasadach takich jak zwolnienie z opodatkowania alimentów płaconych dziecku rozwiedzionych rodziców, gdyż renta rodzinna i alimenty są świadczeniami analogicznymi i ekwiwalentnymi.
4. zrównaniu praw podatkowych wdowy/wdowca z rodzicem rozwiedzionym skoro włączeni oni są do jednej grupy podatkowej, tj. „samotnych rodziców”.

Stanowisko Ministerstwa Finansów wobec postulatu zawartego w petycji

Ad. 1-2. i 4.

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. wprowadziła do ustawy PIT tzw. ulgę 1 500 zł⁴, która zastąpiła obowiązujące do 31 grudnia 2021 r. preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnie wychowujących dzieci.

Zmiana ta została odebrana przez te osoby jako rozwiązanie niekorzystne i podatkowo dyskryminujące rodziny niepełne.

Do Ministerstwa Finansów zgłaszano postulaty dotyczące przywrócenia możliwości korzystania z preferencyjnego sposobu opodatkowania przez osoby samotnie wychowujące dzieci. Analogiczny postulat wystosował również Rzecznik Praw Obywatelskich.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, w Ministerstwie Finansów powstał projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, który realizuje te postulaty.

Projekt ten 22 kwietnia 2022 r. został przyjęty przez Radę Ministrów i przekazany do Sejmu RP. Przedłożenie rządowe zostało oznaczone drukiem sejmowym nr 2186. Ustawa została uchwalona 12 maja br. i w chwili obecnej jest przedmiotem dalszych prac parlamentarnych (druk senacki nr 714). Z ustawą można zapoznać się na stronie internetowej Sejmu RP pod adresem:

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=1F51377B9E4EFF53C125882C005FC552>

Ustawa w obecnym kształcie przewiduje przywrócenie preferencyjnego opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dzieci, polegającego na obliczeniu podatku:

⁴ Art. 27ea ustawy PIT.

- 1) w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci – w przypadku gdy przynajmniej jedno z dzieci tej osoby ma orzeczoną niepełnosprawność na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) jako iloczyn 1,5 oraz wysokości podatku obliczonego od dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci podzielonych przez 1,5 – w pozostałych przypadkach.

Dzięki takiemu sposobowi obliczenia podatku kwota wolna od podatku będzie realizowana dwukrotnie (60 000 zł), analogicznie jak przy wspólnym opodatkowaniu małżonków, w przypadku rodzica/opiekuna wychowującego samotnie przynajmniej jedno dziecko z niepełnosprawnością, a w pozostałych przypadkach nadal preferencyjnie przy uwzględnieniu 1,5 tej kwoty (45 000 zł).

Należy podkreślić, że propozycja ta jest powiązana z inną polegającą na nowelizacji art. 7 ust. 1 ustawy PIT. Na jej podstawie renty małoletnich dzieci, w tym renty rodzinne nie będą kumulowane z dochodami rodzica. Oznacza to, że świadczenia te będą korzystały z odrębnej kwoty wolnej od podatku wynoszącej 30 000 zł. Zatem owdowiałe rodziny „wspólnie” będą korzystały z trzykrotnej albo dwukrotnej albo półtorakrotnej kwoty wolnej od podatku.

Nowelizacja z 12 maja br. wprowadza również zmianę, na podstawie której renty małoletnich dzieci nie będą podlegały składce zdrowotnej.

Po wejściu w życie ustawy, podatnicy będą mogli również składać pracodawcom oświadczenie o zamiarze korzystania z preferencyjnego opodatkowania dochodów, co pozwoli na realizowanie dodatkowej kwoty wolnej już w trakcie roku.

Konsekwencją przywrócenia preferencyjnego opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dzieci jest jednocześnie rezygnacja z tzw. ulgi 1 500 zł.

Dodatkowo Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje, że projekt ustawy zawiera również inne korzystne rozwiązania podatkowe dedykowane osobom samotnie wychowującym dzieci oraz ich dzieciom. Do najważniejszych z nich należą:

- ✓ obniżenie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych w pierwszym przedziale skali podatkowej z 17% do 12% przy jednoczesnym utrzymaniu progu dochodowego w skali podatkowej na poziomie 120 000 zł oraz kwoty wolnej od podatku na poziomie 30 000 zł,
- ✓ podwyższenie kwoty rocznych dochodów, które może uzyskać pełnoletnie (do ukończenia 25. roku życia) uczące się dziecko, warunkujące możliwość skorzystania przez rodzica z preferencyjnego opodatkowania dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, ze zwolnienia w ramach tzw. ulgi dla rodzin 4+, jak również z podatkowej ulgi na dzieci (ulgi prorodzinnej). W stosunku do 2021 r. kwota ta wzrasta z 3 089 zł do równowartości dwunastokrotności renty socjalnej według stanu na grudzień roku podatkowego (w 2022 r. do 16 061,28 zł). Istotne jest także to, że wraz ze wzrostem/waloryzacją kwoty renty socjalnej limit ten rokrocznie również będzie wzrastał.

Ad. 3.

Zgodnie z przepisami ustawy PIT⁵ renta, w tym renta rodzinna, stanowi źródło przychodu podlegające opodatkowaniu według obowiązującej skali podatkowej.

Zwolnienie z opodatkowania rent nie znajduje „systemowego” uzasadnienia, bowiem stosownie do postanowień ustawy PIT⁶, składki – określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, albo potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika, podlegają odliczeniu od dochodu, który stanowi podstawę opodatkowania podatkiem od osób fizycznych.

Skoro kwoty składek na ubezpieczenia społeczne obniżały podstawę opodatkowania, uzasadnionym i sprawiedliwym jest, aby opodatkowaniu podlegały świadczenia, które są następstwem tych składek, czyli m.in. renty.

Dodatkowo należy także podkreślić, że wobec wspomnianej w pierwszej części odpowiedzi na petycję zmianie polegającej na likwidacji obowiązku doliczania rent małoletnich dzieci do dochodów rodzica, renty te będą korzystały z własnej kwoty wolnej. Oznacza to, że renta do kwoty 2 500 zł miesięcznie nie będzie podlegała opodatkowaniu. Ponadto projekt ustawy przewiduje, że od rent tych nie będzie pobierana składka na ubezpieczenie zdrowotne.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Finansów nie są planowane obecnie prace legislacyjne mające na celu zwolnienie z podatku dochodowego rent rodzinnych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Dyrektor

Departamentu Podatków Dochodowych

Jarosław Szatański

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

⁵ Art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 7 ustawy PIT.

⁶ Art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy PIT.